

Свака заједница има, као и свака породица, своје старије и/или искусније чланове као и млађе, новопримљене, са мање искуства. У зависности од врсте и делатности заједнице, старији могу имати формално право и дужност да одлучују о ужој проблематици без учешћа млађих (родитељи малолетника о екскурзији, учитељ о оцени, научници о избору у научно звање, начелник полиције о раду инспектора). Укључивање млађих у доношење одлука о проблематици за коју раније нису питани је привлачан и популаран тренд у многим заједницама. Поред мноштва позитивних страна, такав тренд је скопчан и са низом проблема. Од млађих се све чешће тражи да одлучују о питањима о којима немају довољно сазнања. Неки од њих се могу повести примером који дају старији и залагати се за решења која предлаже старији члан заједнице у кога имају поверења. Међутим, у случају где међу старијима постоји подела и где су сучељене стране у већој мери заинтересоване да управо њихов предлог/решење/одлука однесе превагу, пракса укључивања млађих у одлучивање и неопходност да се и млађи изјасне може их довести у незавидан положај, они могу бити изложени имплицитном или отвореном притиску. Проблем је израженији у заједницама где нема довољно толеранције и разумевања за другачије ставове и где се сопствени ставови сматрају јединим исправним док се други одбацују као неосновани или чак осуђују.

Са проблемима се суочавају и старији (пример-родитељи). Ако доношење неке од важних одлука зависи и од гласова млађих (деце), и ако старији имају сучељена мишљења (мајка-одмор на планини, отац-на мору), исход зависи од млађих. У случајевима где се избор своди на сврставање уз једну од страна, ослањање на релевантне аргументе (метеоролошке услове, здравствене потребе деце) може бити мање ефектно од коришћења говорничке или друге умешности (на сврставање деце уз оца или мајку може утицати попуштање и удовољавање), способности да се освоји и усмерава пажња, или од искуства у односима унутар заједнице. У таквим условима, ослањање на аргуменате, начела и бављење суштином може бити мање важно од успеха у остваривању преваге у сложеним односима млађих и старијих. По правилу, дугорочни исходи тако донесених одлука нису добри. Један од начина да се склизнуће у погрешан начин одлучивања спречи је да у доношење одлука буду укључени само они који располажу неопходним информацијама и искуством и који неће преузимати већ формиране ставове других чланова заједнице (пример - парламентарни избори и утицај медија и друштвених мрежа на исходе). На жалост, такав циљ није остварен ни у савременој парламентарној демократији. Увећан степен толеранције и увећано разумевање за другачији став других може значајно помоћи хармоничном раду мањих заједница и правилном укључивању млађих у доношење одлука.

Сажетак:

Одлучивање треба поверити онима који добро знају о чему одлучују и које су последице одлука. Одлучивање не треба поверити онима који не одлучују самостално већ преузимају став других. Поверење млађих у старије и посвећеност старијих преношењу знања/искуства је темељ опстанка. Толеранција и разумевање је темељ заједнице и услов укључивања млађих у процес одлучивања.

